

Entreprenörskap och värdskap i Älvkarleby



Projektet har bl.a. bidragit till att en vacker lekstuga blivit verklighet på Laxön.

Projektägare:	Destination Älvkarleby, ideell förening
Projektledare:	Sanna Rudling
Kommun:	Älvkarleby
Dnr:	136
Jnr:	2013-4579
Projektid:	2013-08-20 – 2014-12-31

Beviljade stödmedel:	429 516 kr	Använda stödmedel:	414 192 kr
-----------------------------	------------	---------------------------	------------

Totalt använda resurser i projektet:	1 027 970 kr
---	--------------

”Två av projektets deltagare har blivit nominerade till Svenskt näringslivs pris ”företagsammast i länet”, år 2012 och år 2014. År 2014 vinnas länets pris av en projektdeltagare, med flest röster i hela Sverige. Det visar att Älvkarleby inte bara ökat i engagemang och förmåga att visa uppskattning/uppmuntran för entreprenörskap, utan även blivit bäst i landet på det.”

Sanna Rudling, projektledare

Verksamhet enligt projektplanen

BAKGRUND

I Älvkarleby finns idag över sjuttio olika föreningar och organisationer där engagerade människor utövar sitt intresse inom till exempel idrott, kultur, trädgård och hantverk. Det finns ca 400 företag registrerade i kommunen och till detta många i övrigt driftiga personer, som brinner för att utveckla sin hembygd. Kommunen har länets största arbetslöshet bland ungdomar (18-24 år), som i juli 2013 uppgick till 31 %. Dessa ungdomar återfinns idag inte i de nätverk som engagerar sig för utveckling av bygden. De är däremot aktiva i många föreningar och engagerade i sina specifika intresseområden. Hos många av dessa föreningar med aktiva ungdomar och vuxna finns en stor möjlighet att utveckla sin hobby till en binäring genom samverkan med näringslivet.

SYFTE

Hitta och dra nytta av de krafter som finns för att utveckla bygden och göra den mer attraktiv. Ge nya försörjningsmöjligheter som långsiktigt har en positiv påverkan på besöksnäringen, företagsklimatet i kommunen samt ortens besöksmål och därmed även boendemiljön. För att åstadkomma detta krävs ett nätverkssamarbete med stor bredd.

MÅL

Förhoppningen är att efter projektets slut ha breddat det nätverk av engagerade företagare och privatpersoner, som vill verka för en bättre plats att flytta till, driva verksamhet på samt växa upp och leva i. En grund ska vara lagd för att underlätta nya försörjningsmöjligheter med utgångspunkt i hobby som binäring. Några av dessa näringar ska vid projektets slut vara mogna att marknadsföras. Möjligheten till naturupplevelser i området ska ha blivit större genom att ha tillgängliggjort platser genom röjda stigar, nya tjänster, karta/appar. Projektet ska ha etablerat en gemensam syn på värdskap genom att ha låtit privatpersoner, företagare och politiker delta i workshops.

På lång sikt ska projektet bidra till ett ökat antal gästnätter, ett större aktivitetsutbud, en kompetenshöjning i service samt ökad inflyttning, till följd av ett fortsatt gemensamt utvecklingsarbete.



Sammanfattning av svar i utvärderingen

Uppgiftslämnare: Sanna Rudling

Första kontakten med Leader

Kom i kontakt med Leader genom Teo Härén i första steget men via föreningens andra projekt i steg två.

Leader som metod

Upplever att Leader är en kanonbra metod.

Leaders betydelse för projektet

Tror inte att projektet hade blivit av utan Leader.

Genomförande

Tycker att projektet lyckades. Syftet var att påbörja arbetet för att göra orten till en mer attraktiv plats. Att bo på, att verka på och att flytta till. En avgörande faktor för att vilja engagera sig menar man är känslan av att det faktiskt händer något. Att det som diskuteras och lyfts fram som viktigt blir av rent konkret.

Man startade projektet med att planera för en värdsutbildning, både för att det fanns ett önskemål om en sådan utbildning men också för att det skulle bli en bra start för nya nätverk, samarbeten och ett större engagemang. Tillsammans med Värdskapet AB och engagerade företagare/privatpersoner genomfördes en utbildning i januari-februari 2014. Utbildningen bestod av föreläsning/seminarier som följdes upp med cirkelträffar där deltagarna fortsatte diskutera värdsfrågor i mindre grupper. Grupperna var blandade och bestod av kommunanställda och privata företagare. Menar att värdsfrågor är speciella att diskutera då de ”öppnar” människor. Tror att frågan ”När känner du dig välkommen och varför?” är en viktig nyckel för en Orts attraktivitet och att man bara genom att lyfta sådana frågor till diskussion skapar en gemenskap. Tankar om värdskap som förmedlades och diskuterades ledde till en ökad samsyn och att fler fick upp ögonen för vad det innebär att vara välkommande. Utbildningen ledde även till nya samarbeten. Frågor om hur välkommande det är att stiga av i Älvkarleby lyftes, vilket i sin tur lett till en ny väntkur vid tågstationen. Menar att en ögonöppnare ger nya referenser vid diskussioner med gemensamma ord för företeelser som annars varit svåra att benämna. Utbildningen har lett till en ökad öppenhet och vilja att hjälpa varandra. I utbildningen deltog 50 personer, vilket var fler än väntat.

Projektet har även lett till en förståelse för att alla kan påverka attraktiviteten på orten. När något kan bli bättre i närmiljön är det lätt att bolla den frågan till "kommunen" istället för att se vad man kan göra tillsammans. Tycker att ett sådant resultat och exempel är den nya lekstugan på Laxön. Laxön är ett av ortens främsta besöksmål men har haft en lekplats som haft betydligt mer att önska. Frågan om ansvaret och möjligheten att utveckla platsen var i mångas ögon placerat mellan Vattenfall och kommunen. Med kraft från projektet kunde man reda ut ansvarsfrågan, söka bygglov och invigde en vacker lekstuga den 1 maj 2014. Till invigningen kom cirka 200 personer. Lekstugan ligger nära öns vandrarhem och i somras förlängde en familj sin planerade vistelse på grund av den fina lekstugan som barnen älskade. Att uppföra lekstugan bidrog till tre saker:

1. Insikten om att kunna genomföra saker snabbt och vackert när man samarbetar.
2. En finare lekplats för ortens befolkning.
3. Laxön har blivit ett ännu bättre besöksmål för turister.

Samma effekter och resultat ser man av vårens slyröjningsprojekt. Runt älven i Älvkarleö röjdes stora mängder sly och de ideellt engagerade vittnade om en bättre känsla än att bara röja den egna tomten. Att göra något för helheten.

En kombination av värdsutbildningen och det lyckade resultatet av lekstugan ledde till väntkuren på tågstationen. På en undanskymd del av Laxön fanns en vacker vaktkur. Renoverad i Laxöns klassiska gul/röda färger och stående på perrongen vid Älvkarleby station skulle kuren kunna tjäna nya syften.

1. Den är mer välkomnande för besökare och boende än den klassiska glaskuren.
2. Den är en symbol för att man gemensamt kan satsa på vad man vill förändra och lyckas med det genom en annan väg än att skicka frågor vidare till exempelvis "kommunen".
3. Den ökar ortens attraktivitet och visar förbipasserande vad som finns i Älvkarleby och kan väcka blivande besökares nyfikenhet.

Älvkarlebys största dragare är Fallens dag, som sammanlagt under de senaste åren haft cirka 4 000 besökare. Destination Älvkarleby fick ansvar för dagen under 2014 och drog nytta av alla ortens nätverk. Fler föreningar var aktivt engagerade vilket resulterade i fler programpunkter och fler besökare än tidigare år. Man tror att ett bredare samarbete och nätverk var en starkt bidragande faktor till att dagen satte publikrekord.

Samverkan och nätverkande

Projektet medförde ett bredare nätverk mellan fler föreningar.

Ökad affärsmässighet

Projektet har bidragit till ökade affärsmässiga tjänster. Häst och vagn finns nu som produkt www.hastochvagn.nu Josefin Ronnerfors startade "Möten i Älvkarleby" till följd av projektet och bedriver nu mötesbokning etc. i Älvkarleby.

Långsiktighet

Älvkarlebyandan har tack vare projektet blivit ett begrepp. Värdskap är något som diskuteras. De vackra platserna finns kvar och är bestående. Effekter som kan ses av projektet idag är framförallt ett ökat entreprenörsskapsintresse.

Framtidsutsikter för projektet

Det närmaste året planeras en fortsatt utveckling av Älvkarleby som destination med fokus på miljö och värdskap.

Attitydförändring

Två av projektets deltagare har blivit nominerade till Svenskt näringslivs pris "företagsammast i länet", år 2012 och år 2014. År 2014 vanns länets pris av en projektdeltagare, med flest röster i hela Sverige. Då tävlingen avgörs genom röstning menar man att det är ett bra exempel på en förändrad attityd till entreprenörskap och likaså ett starkare nätverk. Tycker att det visar att Älvkarleby inte bara ökat i



engagemang och förmåga att visa uppskattning/uppmuntran för entreprenörskap, utan att man även blivit bäst i landet på det.

Koppling till andra projekt

Projektet har kopplingar till alla projekt som föreningen drivit, bl.a. leaderprojekten ”Säg Ja lite oftare!” och ”Efterfrågestyrt”

Leaderprojekt

Kan tänka sig att driva leaderprojekt igen.

Uppnådda huvudmål och delmål, kvantitativa

Nya försörjningsmöjligheter , uttryckta som helårsarbeten	0,25
Antal personer som fått del av nya försörjningsmöjligheter	1
Nystartade företag	1
Övriga nystartade affärsverksamheter	1
Antal nya nätverk	1

Nya eller förstärkta varumärken: "Älvkarlebyandan" nytt varumärke. "Romantiska Älvkarleby" och "Romantic Sweden" förstärkta varumärken.
Efterlämnade fysiska resurser: Väntkur vid stationen. Lektuga på laxön. Hemsida: www.älvkarlebyandan.se

Uppnådda mål, kvalitativa

Affärsmässighet/ Entreprenörsanda:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	Två av projektets deltagare har blivit nominerade till Svenskt näringslivs pris "företagsammast i länet" 2012 och 2014. Då tävlingen avgörs genom röstning ses det som ett bra exempel på hur styrkan i Älvkarlebyns nätverk har ökat under dessa år. 2014 vinnas länets pris av en projektdeltagare, dessutom med flest röster i hela Sverige, vilket visar att Älvkarleby inte bara ökat i engagemang och förmåga att visa uppskattning/uppmuntran för entreprenörskap utan även blivit bäst i landet på det.

Framtidstro:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	En mer positiv syn på sig själva och vad man har att erbjuda.

Identitet:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	Starkare identitet som vänlig och företagsam ort.